

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 22 de Febrer de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

El dia 8 de Febrer de 1917 varis senyors, anomenat-se representants de les forces vives gironines, declararen que la ciutat devia donar-se per satisfeta per l'actuació de les autoritats militars després dels successos del 19 d'Agost.

* * *

El dia 9 de Febrer de 1917, l'Excelentíssim Ajuntament de l'Inmortal Girona, acordà per majoria donar-se per satisfet amb les mides governatives preses per l'Autoritat Militar respecte als mateixos successos, desistir de pendre part en causa, i comunicar els dits acorts al Capità general.

* * *

Pocs dies després *El Norte* publicava un article, firmat per D. Eduard Fonsdeviela, titolat *La Paz sea con nosotros*, demanant la celebració d'un àpat de germanor entre militars i paisans.

* * *

El dia 19 de Febrer de 1917, tres honorables ciutadans foren cridats al Govern Militar per a respondrer en el procés que se'ls hi ha incoat, per suposats crims subversius en la nit del 19 d'Agost de 1916.

ELECCIONS PER A DIPUTATS PROVINCIALS

Cal que tots nostres amics, tots els qui estimen a Catalunya, treballin amb tot son entusiasme per al triomf de les candidatures regionalistes.

No hi ha ningú que, directa o indirectament no pugui influir en l'elecció.

¡A la tasca doncs, amics, que la jornada serà dura i treballosa!

Catalunya al Parlament

Per a fer riquesa

Hem seguit en aquestes planes l'actuació de la minoria nacionalista al Parlament durant els tres mesos últims de l'any que ha finit. Fèrem ressaltar les modificacions essencials millorant els projectes de lleis, de iniciativa de nostres parlamentaris, i com el govern abatut, sens energies i menos iniciatives, se rendia presoner a nostra minoria qui salvava al país, impedit l'aprovació del presupost extraordinari, pressupost de disbauxes.

Tota la campanya fou per a obligar al govern a un ordre processal, exigint primer la discussió dels projectes que representaven protecció, enfortiment, creació de riquesa, que aquells projectes que significaven sacrificis per al contribuient.

Lo que no feu al octubre passat el govern, s'ha vist obligat a fer-ho ara i el primer projecte de llei posat a discussió ha sigut l'exigit per Catalunya: La Llei de protecció a indústries.

El projecte del govern era migrat, raquític, partidista, no representava mes que una protecció a determinades indústries de producció de elements de guerra.

En Cambó amb sa competència clarividenta exposà lo que necessitava Catalunya industrial en l'estat actual i en l'avenir. Feia ressaltar l'informe de la Junta Nacional de protecció a les indústries, redactat per el ponent Sr. Sedó i fou tal l'impressió produïda en la Cambra per el Sr. Cambó que l'Ministre d'Hisenda retirava el projecte per a reproduir-lo dos dies després, modificat d'acord amb les orientacions senyalades per el leader nacionalista. Catalunya ha

donat una llei de vida a Espanya altre vegada. Serà creadora de grans riqueses per mi ja d'aquesta llei; que sense la constància, l'estudi, el treball dels nostres senadors i diputats no s'hauria discutit i aprovat aquest projecte.

Nostres minories parlamentaries influïxen seriosament en el cambi de la vella política per la nova que mereix ja la confiança dels que treballen per engrandir al país enriquint-lo.

VIDA CATALANA

Lliga del Bon Mot

En els primers dies del present any se celebrà la «Diada de la Llengua Catalana», amb esplendorosos actes, en la ciutat comtal. En els últims anys gran ha sigut l'avenç de nostra llengua, que ha reconquerit en casi tots els estaments, el lloc d'honor que li pertoca i que en las dues últimes centúries havia perdut. El creixement del us del propi llenguatge, es acompanyat sempre del creixement del esperit vital de la nació.

Mes si la existencia d'una llengua dona fe de la existencia d'un poble, la manera de parlar-la mostra la categoria d'una societat.

Se treballa molt en estendre nostre hermosa parla catalana; hem de treballar també molt per a que se parli bé, no sols literariament sino moralment.

Podríem dir que aquest problema es de cultura, d'educació. No es suficient la instrucció per a obtenir el bell parlar; es necessari la educació. La educació deslliura la llengua del mal mot i del reneq. La cultura del llenguatge, com deia amb cisellades formes En Joan Alcover a les

demés barcelonines, se obté millorant la llur educació, que evita mots barroers feridors de la nostra delicadesa i enlletgidors del esperit.

Aquest vici del mal parlar no es exclusiu dels catalans; no; es casi se pot dir un vici de la raça llatina.

Per a combatre aquest mal s'ha fundat i actúa amb éxit la «Lliga del bon mot», en quina deu cooperar tot català que vulgui desterrar el mal parlar. Els medis de que se val la Lliga mereixen ser propagats per aquells que volen purificar la propia parla, procurant evitar que se l'envileixi amb el llot de la corrupció. Treballem amb mitjans, amb propagandes en la Premsa, amb lletres, estampes i postals, per a posar constantment davant dels ulls de la gent l'avertiment de que no se deu malparlar.

El diputat catalanista Sr. Morera i Galicia, en el Congrés fa pocs dies excità al Ministre de Governació per a que influeixi en les Companyies generals de Espanya per a que admetin lletres en que se fa l'avertiment de que no se malparli. La Companyia Transatlántica ja ha admés que en els corredors de sos barcos si fitxin els cartells de la «Lliga del bon mot» Seguíem l'actuació dei Sr. Morera i Galicia, treballant cada hu dintre son cercle, envers la cultura del llenguatge.

Diputació Provincial

SESSIÓ DEL DIA 9 DE FEBRER

Proposicions de la Presidencia.—Re població dels terrenys destinats al cultiu de l'olivet.

Es sapigut que una de les produccions agricolas de gran importancia en aquesta provincia, molt especialment en la Comarca del Alt Ampurdà, era l'olivera, que, no obstant la forma rutinaria amb que es practicava llur conreu, constituïa una ben notable font de riquesa general i al ensemps un sanejat rendiment per als propietaris.

Més vingué un temps en que, per causes intrínseques de la planta, agrava des i tal volta causades exclusivament per els aludits defectes en els afers del conreu, adops, podes, sistema de recolectar els fruits i altres operacions agricolas, la producció de l'olivet va mimvar en forma tal que, va donar motiu a que molts propietaris abandonessin l'explotació del mateix. I més tard, quan a consecuencia de la guerra europea, sobrevingué la carestia del carbó i de la fusta i, consecutivament, la cotització a alts preus de tota classe d'arbrades, el problema de la riquesa agrícola oliverera va agravar-se, doncs els propietaris es llençaren decididament a l'arrebassament de les plantes.

Els efectes d'aquest estat de coses son ben remarcables: A la pèrdua d'un producte de trascendencia com les olives, s'hi deu afegir la circumstancia negativa de que els camps que estaven destinats al cultiu de l'olivet, quedaràn, en sa majoria, en situació de terrenys èrms, perquè, d'una part, els propietaris, alliconats per la falta de producció d'aquest arbre, no voldrán esmerçar els dispendis

que exigiria la repoblació d'aquells terrenys, i d'altra part, perquè molts d'aquestos, per a la composició de la terra o circumstancies climatològiques del país, no seràn susceptible d'altre classe de cultiu.

A remeiar en lo possible els inconvenients referits, i aprofitant les escelents condicions personals i de ciencia que poseeix l'actual Enginyer agrònom de la provincia, la Comissió de Foment d'aquesta Diputació, d'acord amb el senyor Valls, en ús de les facultats que li foren concedides, va encarregar a dit funcionari que dongués, a compte d'aquesta Corporació provincial, conferencies en els pobles de la provincia en que es conreava l'olivet. Aixís ho ha realitzat i ho continua encare aquest tècnic, divulgant els mitjans de procediment acientiat que deu emplear-se en el sobredit cultiu per a millorar la producció, recomenant que en els camps en que el mal estat dels arbres facin ja impossible el remei, o be, per als cassos en que els propietaris no puguin sustreure's a la temptació de la tallada, es faci aquesta amb forma tal, que no signifiqui la perda absoluta de l'arbrada, o sigui, que en lloc d'arrancar l'olivet de soca i arrel, fer-ho solsament de soca, ço es, talant-lo arrant de terra, puig d'aquest modo, al mateix temps que quedarà satisfet l'interés del propietari, veurà aquest com rebrollaran els arbres i tindrà després, sense les despeses de la plantació, ocasió per a posar en pràctica el conreu, els adops, el sistema de podes, el modo de recolectes de fruits i altres operacions propies d'aquest cultiu, en la forma que la ciencia i moderna experiència agrícola aconsellen, alcançant el fi de la repoblació i de que l'explotació de l'olivera torni a esser lo floreixent d'altres temps per a la prosperitat general i la particular del duenyo del terreny.

Aixís mateix i per a igual fi, ha tractat la avans dita Comissió de Foment d'ampliar la divulgació expressada, amb la publicació i circulació d'un follet a posta que contindrà un resum dels cursets o conferencies donades per l'aludit Enginyer.

Es ben evident, i per tant excusada tota demostració, que lo que ocorreix amb els arbres oliverers, en punt a la talla per raons d'economia individual, instigada per els alts preus de la fusta i del carbó, succeix igualment en tots els boscos. I els mals que la despoblació forestal reportarà, seran de trascendencia notoria, no ja sols baix l'aspecte de la riquesa general, sino també sots el punt de vista de la higiene i la salut pública, car es ben sapigut com els arbres son un element regulador de les plujes i un mur natural de defença contra les inundacions i, entre altres benefactors influencias, exerceixen la de sanejar l'atmosfera.

Es doncs una ocasió ben indicada, donats els fins que en aquesta Diputació pertoca, encaminar les seves activitats, en quant a institucions de foment de la riquesa pública i ben estar moral i material dels habitants de la provincia, per a que intervingui en forma decidida i pràctica a la solució de l'esmentat problema, establint, per exemple, un sistema de

Encomaneu a Déu l'ànima de la senyora

D.ª Crescencia Pau i Caulas

Viuda de D. Narcís Riera

Que morí en la Pau del Senyor el 25 de Febrer de 1916

HAVENT REBUT ELS SANTS SAGRAMENTS I LA BENEDICCIÓ APOSTÓLICA

A. C. S.

Els seus afligits, fills Agustí, Mossén Salvador, Josep M.^a, Rosa, Dolors i Pilar, fills polítics Ramón Sambola i María Teresa Trotcha, nets i demés família, al recordar a sos amics i coneguts aquesta dolorosa pèrdua, els preguen se serveixin assistir al aniversari que en sufragi de l'ànima de la finada se celebrarà en la iglesia de Pont Major, dilluns, dia 26 a les deu, per quina obra de caritat els quedarán molt agraits.

No s'convida particularment.

L'Il·lm. Sr. Bisbe de Girona ha concedit 50 dies d'indulgència a's seus fidels diocesans per cada acte de pietat que apliquin en sufragi de l'ànima de la difunta.

auxilis en especie als propietaris d'aquestos terrenys que haurán sofert la despoblació d'arbres, a l'istil de lo que va fer-se amb els propietaris de vinyes filoxerades, i d'acord amb lo que recentment s'ha decidit en quant a camps d'experimentació agrícola, i per lo tant, proporcionant-se, a n'els primers, les sements o els planters que es considerin més apropiats per a el cultiu dels repetits terrenys; la qual cosa exigeix un projecte d'estudi que pot practicar i executar l'avans dita Comissió de Foment. Per consegüent, i atesa l'importància i urgència de la qüestió, aquesta Presidència te l'alt honor de sotsmetre a la consideració i aprovació d'aquesta Diputació provincial; el següent acord:

Que la Comissió de Foment, fent ús de la consignació de la partida del pressupost de gastos vigent o successius pressupostos, destinada al foment i divulgació de coneixements agrícoles o altres fins semblants, estudi i realitzi un projecte encaminat, no sols a la divulgació dels mitjans necessaris i convenients per a la repoblació dels terrenys destinats al cultiu de l'olivet i consegüent conreu apropiat i practicat conforme a les prescripcions de técnica agrícola moderna, i a la repoblació també dels boscos en general, sino i principalment a l'implantació d'un sistema d'auxili a dits propietaris en la forma de proporcionals-hi les sements i planters a proposit, aixís com l'establiment necessari de camps d'experiència i de cultiu de dites matèries i altres mides que aquella Comissió consideri oportunes als fins esmentats.

El Problema de la Natalitat a Catalunya

DEL DR. H. PUIG I SAIS

Aquest es el títol del discurs, formós baix el caire literari, i digne d'esser escampat per nostra terra, baix els caires científic i moralitzador, llegit en la Sessió inaugural de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya.

En ell se senyala el perill gravíssim que amenaça seriament l'existència de Catalunya, degut a la minva progressiva de la seva natalitat, ja de sí poc alta.

Estudia el factor més important de una nacionalitat, que és la població, puix sense població, no hi ha nació possible, aixís com la densitat excessiva de la població no pot constituir un perill, compro-

bant la falsetat del principi de Malthus.

La densitat de població de Catalunya; relativament als diferents estats d'Europa, és més petita que la de la major part d'aquestos països; aixís com dintre d'Espanya excepte Basconia, Catalunya es el poble que té major densitat de població, essent aquesta en nostra provincia de 54'60 h. per km.²

Representen un acurat estudi del problema, clau mestre del discurs, els quadres estadístics comparatius de Catalunya dins l'Estat Espanyol i Catalunya dins el concert mundial.

Examina les causes de la falta de natalitat que redueix a dos ordres, immediates i mediatas. Entre les primeres, parlant de la nupcialitat que a Catalunya es relativament alta, senyala la esterilitat voluntaria i involuntaria, combatent fortament el repugnant vici causa de la primera, que desgraciadament és també el mal de Catalunya, quan fins fa poc sols era el mal de França. Per aixó, anem seguint, en quan a natalitat, els passos de la nació veïna. Creiem que totes les persones serioses de nostra terra faràn seus els severs judicis, que en aquest apartat i en el següent estampa contra les persones que donen totes les facilitats per a poguer lograr certs propòsits.

Es de un gran sentit moralitzador la crítica que fa de vicis tant repugnants i considerem qu'és la part més notable d'aquest treball científic i moral sobre les causes de la minva progressiva de la natalitat a Catalunya.

Remeis per a lograr una natalitat forta i densa, senyala: estimular l'ideal religiós, com feu en 1909 el Cardenal Mercier preocupant-se d'aquest decens de natalitat a Bèlgica. Convé estimular també l'ideal de patria, i l'esperit de sacrifici i en pro de ella.

Convençuts de l'existència del mal i desitjosos de posar-hi remei recomanem a tots els bons catalans aquest follet i felicitem coralment a son distingit autor el Dr. Puig i Sais per el bé que ha fet per a l'engrandiment de nostra nacionalitat, describint aquest perill gravíssim qu'ens amenaça, i senyalant amb ma mestre, els remeis mateix el mateix.

J. F.

NACIONALISME

Perseverants en nostra tasca de catalanitzar-nos cada dia mes, seguim sere-

nament, reflexivament, l'actuació que'ns proposarem desde el primer moment. I no sols volém sentir-nos nosaltres mateixos, mes nacionalistes cada dia, sino que desitjém també, que 'ls demés catalans se sentin catalanistes, capeixen el deure que tenen d'esser nacionalistes, i sentin l'amor a nostres coses ben catalanes.

Nostra actuació es política d'atracció; d'amor. Unim als bons catalanistes; no separém. Res hi ha que uneixi tan, com el coneixement dels ideals que se defensen. Esvaeix aquest coneixement molts prejudicis.

Deguda a aquesta tasca intensiva de expansió de nostre ideal, del nacionalisme, avui tenim al nostre costat a molts republicans que creien que el catalanisme i ells eren incompatibles. El Catalanisme no es ni republicà ni monàrquic; es amor a Catalunya ben catalana.

Aquesta mateixa tasca, també portarà al nostre costat homes que encare creuen, si bé son pocs ja, que el catalanisme es incompatible amb sos ideals religiosos. No; l'ideal nacionaliste es també compatible amb sos sentiments religiosos.

El desconeixement d'aixó ha fet que esperits migrats, vivents en idealitats que s'esvaeixen com el fum quan pretenen realitzar-les, s'admiressin del exit assolit pel viatge dels parlamentaris nacionalistes a Biscaia.

Ni al leaders del nacionalisme, ni a nosaltres, modestos soldats d'aquest exercit lluitador catalanista, ens ha sorprés; es lògic, es consequent amb l'esperit foral i en el fons nacionalista de Biscaia. Ja a mitjans del segle passat l'historiador J. Rico Amat deja que l'aixecament carlí en aquella regió no tenia altre objecte que la *defensa i conservació de sos furs*.

Aquesta preferència dels *furs* sobre la causa *dinàstica* que caracteritzà el moviment nacionalista de la terra basca, explica l'intent d'en Muñagorri, apoiat pel govern centralista, de separar la causa dinàstica, de la qüestió *foral* i que si bé no ho ho logrà de moment, fou sens dubte lo que mes tart determinà el tractat de Vergara, fet al crit de «Paz y Fueros».

Tots els bascs, lliberals i carlins, convenien en aquest punt; lo qual explica la decepció que tingué D. Carles quan vegé separar-se de sa bandera als homes i batallons mes adictes i aguerrits; i en canvi foren sols fidels a sa causa personal, aquells batallons castellans que no sentien bategar en son cor el sentiment nacionalista o de *furs*.

Per aixó escriu D. E. de Echave-Sustaeta que: quantes vegades se volgué acabar la guerra, sempre s'acudí a separar la causa dels furs, demostrant amb aixó que l'amor als furs era l'ideal per al que lluitaven.

Poc abans del Tractat de Vergara se reuniren a Tolosa alguns generals bascs i manifestaren son desitj, i la plena esperança, de que Navarra quedés lliure.

Basconia fou enganyada. Mes ara ha arribat l'hora de exigir justicia. Per aixó Biscaia i Catalunya unides, acudeixen al terreny aont 'l general Espartero els remetia: al Parlament. Al Parlament nostres diputats i senadors nacionalistes han demanat i demanaran de nou la revisió dels valors juridics i reals de cada una de les nacionalitats ibèriques, primer pas de la reconstitució i engrandiment de l'Estat.

A. B. C.

Lliçó de nacionalisme

Del discurs dels Camps Eliseus de Bilbao.

Els que s'espanten de les estridències que en sos començaments alcancen els grans moviments que transformen l'ànima dels pobles, es que no saben

compendre que casi sempre en els grans odís no s'amaguen més que grans amors, i és que hi ha moments en els quals es quasi indispensable esser injust, denigrar excessivament lo agé, quan s'ha olvidat excessivament lo propi.

No hi ha cap personalitat nacional que degui refiar-se del esforç agé. Sa grandesa i prosperitat ha de lograr-se dels seus propis esforços.

Els ideals que estan limitats en el cor son ideals que porten la mort en sa propia arrel.

El poble català ha passat dos segles volguent extingir sa propia nacionalitat, i sa nacionalitat apareixia i la consciència d'ella es manifestava virtualment; i el poble català durant dos segles esforçant-se en matar la seva ànima, en destruir sa propia vibració espiritual.

No foren les lleis les que produïren l'abandó del nostre idioma. Fòrem nosaltres, els catalans, començant per les classes cultes i arribant fins al camp, que ens empenyàrem, durant dos segles en extirpar-lo

I durant dos segles, Catalunya no tingué pensadors, no tingué literats. El pensament català sofria la crisi que li imposà l'abandó de son idioma; però mentre moria la nostra espiritualitat i Catalunya no era un factor ni davant del mon, ni sols en la península, queia també la nostra prosperitat, s'abandonava la nostra industria i moria el nostre comerç i s'empobria i s'arruinava el nostre camp. I es que els pecats contra naturalesa Deu no 'ls perdona, perquè el treballar contra la propia personalitat col·lectiva, es per a un poble com per a un individu, un intent de suïcidi, que es el major dels crims.

Després de dos segles de decadència i de misèria per a Catalunya començà el nostre renaixement com comencem quasi tots els renaixements, per el renaixement econòmic Tot seguit es manifestà una expressió de renaixement cultural, però rudimentari i imperfecte: començaren esperits generosos a estudiar el nostre passat a remoure els nostres arxius, a recórrer Catalunya per a catalogar i estudiar sos monuments, per a conèixer ses produccions literàries abandonades; però en aquells moments, lo que guiava aquells esperits no era un estat de consciència col·lectiva, era un amor filial per a un passat que s'considerava mort.—

Està condemnat a ineficàcia tot moviment col·lectiu que en sos primers inicis vulgui ser un moviment amable. No s'cregui en la feconditat de cap moviment que no fassi s'aparició amb dolor; no s'cregui en la feconditat renovadora de cap ideal que al apareixer no xoqui amb lo existent, perquè si no xoca amb alló, es perquè no te força renovadora.

Hi ha un perill en el periode forçós dels programes, i es l'encarinyar-se massa amb ells, convertint-se en adoradors del programa i no fer res per a convertir-lo en realitat, transformar-se en idòlatras, donar mes importància a la forma que a la substancia, a lo accidental que a lo perdurable. Es el mateix perill del que somniés en que ha de ser millionari i desitjés ser-ho i considerés impropri de sa possessió ideal dedicar-se als quefers modestos del treball quotidià.

Penseu que s'apropa mes al cimall el que camina sense mirar-lo mes que de tant en tant, que aquell que per mirar-lo sempre no camina.

Sobre un poble decadent i pobre no hi floreixen ideals enlairats.

Els nacionalistes hem d'estimar la riquesa de la nostra terra amb més força que els que la posseeixen, perquè ells son solament posseïdors tranzitoris de la riquesa del nostre poble. La propietat definitiva es del poble, i al vetllar per ella, vetllem i treballem per l'ideal.

Els que hem nascut en un poble en moments de decadència, en moments en els quals la realitat està molt lluny del ideal, no perxó devèm considerar que hem nascut en un mal moment. Aixó poden considerar-ho els febles o els cobards que no's senten amb forces para la obra immensa d'esser creadors.

Peró els que per l'impuls d'un ideal ens sentim amb aquestes forces, hem de beneir a Deu per haver fet que naixessim en un poble en qual vida i en qual marxa l'esforç dels nostres braços degui deixar-hi senyalada una empremta perennal.

FRANCESC CAMBÓ

(Vida Olotina)

Els Governos de provincia i les Administracions locals

Funcions directives o presidencials del Governador

La Llei provincial vigent, de 29 d'Agost de 1882, d'acord amb la Constitució fonamental de l'Estat, 30 de Juny de 1876, estableix que la regimentació i l'administració de les provincies, correspondrà: 1.ª al Governador i 2.ª a la Diputació provincial i 3.ª a la Comissió provincial.

Quiscuna d'aquestes tres autoritats té un caràcter i atribucions peculiars, però també presenten aspectes de mutual enllaç o relació. I per ço, dicta la primera de les lleis referides, disposicions que son exclusives a cada una d'aquelles personalitats i altres que les hi son comunes.

Concretant-nos a la matèria d'aquest treball, passarem a estudiar un dels punts de més íntima relació entre el Governador i les avantès dites Corporacions provincials, que pot resumirse en la facultat d'aquell de intervindre, en les deliberacions i resolucions d'aquestes últimes, amb el caràcter de President, adhuc d'altres atribucions qu' es fonamenten en aquesta funció directiva o presidencial.

En efecte; sabem que segons l'article 28 de la repetida llei provincial, correspon al Governador *presidir* la Diputació provincial i la Comissió provincial, quan assisteixi a les sessions que celebren aquestes entitats.

De la precedent disposició, apareix, doncs, qu' el Governador es el President nat de la Diputació i de la Comissió provincial. Més es de tenir en compte qu' el caràcter d'aquesta presidència no es el mateix en les dugues Corporacions esmentades, car el Governador es el President únic de la Comissió provincial, amb totes les atribucions propies d'aquest càrrec, mentres que de la Diputació provincial; el Governador es sols un President nominal, diguem-ne honorari, puix el verdader President, el titular, el lligítim, ho es el que la mateixa Diputació ellegeix d'entre els seus membres al constituir-se. En camvi, aquesta no ellegeix President de la Comissió provincial, i si sols un Vispresident que fa les vegades de President en defecte del Governador. Sols una facultat competeix al Vispresident de la Comissió amb caràcter exclusiu, qu' es la de representar a la Diputació en tots els assumptes judicials, segons ho prescriu el número sisè de l'article 98 de la Llei provincial.

I com es demostra qu' el Governador, en quant a la Diputació respecta, es un simple President d'honor, si la Llei provincial, al conferir-li aquesta missió, no disingeix, usant l'article 28 iguals termes al referir-se a la Diputació que a la Comissió?—Se dedueix de diferents preceptes de la propia Llei i de tot l'esperit que la domina, doncs les funcions internes i externes de la Corporació, les més íntimes i característiques, les assigna exclusivament als elements directius que son al ensemps Diputats i aixís, fins quant de la Comissió es tracta, havèm vist que, amb tot i que el Governador es l'únic President d'ella, la llei li nega la funció de representar a la Diputació en els negocis judicials, i atribueix tal facultat al Vispresident d'aquella.

La Diputació provincial, per lo tant, te un president honorari, qu' es el Governador, i un altre President titular, electiu, quines funcions peculiars i anexas al càrrec, les manté permanentment, exerceix o no el Governador les que li competeixen amb el caràcter de tal President, essent l'única acció qu' en aquest cas priva d'efectuar al primer, la de la materialitat de presidir la sessió, es a dir, la de assegurar en el silló presidencial i dirigir l'ordre dels assumptes, les deliberacions i votacions, doncs encare qu' el Governador presideixi la sessió, el President electiu, el President propi de la Diputació, pren seient al costat del Governador a la taula presidencial, haventhi en certa manera dos presidències, i firma las actas *com a tal President*, encare que també les firmi el Governador, *com a tal Governador*.

Al Governador, no obstant, amb caràcter de facultat exclusiva, corresponent comunicar i executar els acords que dicti la Diputació (aixís com els de la Comissió) si bé, aquesta funció, encare que pot dirse presidencial, no significa resta de atribucions a la Presidència titular, ja que obeix a una necessitat de la mateixa execució, consistent en revestir-la de la força coactiva indispensable a tota resolució de un poder públic, força coactiva que, salvant els assumptes de naturalesa interna de que parlarém, no déu imposar-la una autoritat d'origen popular com ho es el President de la Diputació.

Peró les funcions d'ordenació de pagaments, claver, jefe de la recaudació en període voluntari i executiu i totes les que pertanyen a la direcció de l'administració i recaudació de l'Hisenda provincial; i les de visar totes les certificacions que deuen extendres per la Secretaria, transmetrer al Governador els acords de la Diputació, comunicar-se amb les autoritats i particulars en nom de la Corporació, representar-la en tots els actes públics i privats i en tots els negocis i assumptes no judicials (que aquets, hem dit pertoqueu al Vispresident de la Comissió); i altres moltes de representació, direcció, inspecció, iniciativa etz. etz; totes les atribucions d'ordre intern de la Diputació, en suma; totes les exerceix exclusivament el President elegit per la Diputació.

JAUME BRUNET I BARGUÑA

Curs d'Historia de Catalunya

OCTAVA I NOVENA LLIÇÓ

Senyalades les diferents menes de pobles, tots anomenats barbres, que invadiren el mon romà, parlà el Dr. Pou primerament dels gots, que s'establiren a l'anomenada *Catalunya vella*, que compren desde els Pirineus al Llobregat. Desde aquest fins al Ebre, la *Catalunya nova*, quedà encare romana.

Ataulf, primer rei dels gots, establí sa capital a Barcelona.

Regnant *Teodoret* tingué lloc l'alça-

ment dels *Bagades*, moviment social dels proletaris d'aquell temps.

El rei got Enric, vingut de la Galia fou el primer que declarà l'independència d'Espanya del jou romà. Fou el qui publicà el *codic* de son nom, que regí fins als *Usatjes*.

En el regnat de Tedi Barcelona tornà a esser la Cort dels gots, fins que Atanagild trasladà la capitalitat a Toledo.

Leovigild, rei guerrer i de fortuna en sos fets d'armes, tacà ses mans amb la sang de son fill S. Hermenegild, mort per la fe de Crist a Tarragona.

Succeí a Leovigild el seu fill Recared, qui procurà que tinguessin lloc controvèrsies públiques entre els bisbes arrians i els catòlics, quedant en aquelles victoriosa la Fe catòlica. El mateix Recared se convertí al catolicisme deu mesos després de haver pujat al trono.

Tres conspiracions se tramaren contra Recared, siguent per a nosaltres molt important el procés de la tercera, que tingué lloc a la Septimania, doncs al dirigir-se Recared cap el Roselló per a sofocar-la, passà per Girona, regalant al màrtir S. Feliu, quin cos se guardava ja allavors, i hi ha restat sempre en la iglesia de son titol, una corona d'or.

Vençudes totes les conspiracions, reuni Recared el Concili III de Toledo, en el qual, pública i solemnissimament se convertiren a la Fe catòlica la familia reial i els magnats i prohoms de la Cort. Era l'any 589.

Un dels successors de Recared, Gundemar, trasladà la Primacia de la Seu de Tarragona a la de Toledo. No obstant, en virtut de concloents raons d'ordre històric i legal, les que amb gran acert desgranà el professor, es justissima la calificació de Primacia que a sa Seu venent donant els Arquebisbes Tarragonins.

Varen ser víctimes els jueus d'una abussiva persecució en temps de Sisebut. Sant Isidor, bisbe de Sevilla, sortí a la defensa dels oprimits.

Aceptà Wamba, a la força, el ceptre dels gots, i fou un gran rei.

Tingué que reprimir la sublevació de Paulus, un de sos generals, qui se feu coronar a Narbona *rei oriental* d'Espanya, utilitzant la corona de Sant Feliu que havia regalat Recared. Fou vençut i castigat, i recobrada la corona.

Governà després d'Ervigi, Witiza, i finalment Rodèric, darrer rei got. La batalla del Guadalete, que durà set dies, posà fi a son regnat, segurament a sa vida i al imperi dels gots a Espanya. La Mitja Lluna vencé.

Començà empró desseguida, amb gran vigor també a Catalunya, la reconquesta.

NOTES D'ART

Una bona nova ens arriba als aimants de l'escena catalana. Els senyors Fàbregas i Recasens, novells banquers a Barcelona, han contractat per 5 anys el Teatre Romea amb el decidit propòsit de donar-hi representacions de Teatre Català.

Les noves que fins avui tenim son rmés qu'alegradores, ja que els autor dramàtics han ofert son incondicional concurs a la empresa Recasens. S'ha fet públic també que seràn unes temporades serioses, ja en drama urgia, ja en escenografia; a'emés la direcció escènica serà de lo mellor que s'haigí coregut i a cas rrec d'un dels més renombrats directors artístics. Estem, doncs, d'enhonorar i ara sols ens cal desitjar un grandió exit.

El «Trío Gerió» integrat per els nobles artistes gironins senyors Miquel Oliva (piano), Rafel Serra (violí) i Santis Sgrera (cel·lo), donarà tres concerts al Orfeó Popular Olotí, durant questa quau-

Desitgem als artistes assolixin éxits esclatants i deixin el nom de Girona en lloc envejable.

CLARÍ

NOVES

Hem rebut els quaderns 244 i 250 de la interessant i utilíssima obra GEOGRAFIA GENERAL DE CATALUNYA. Aquesta publicació, editada per la casa Alberto Martín, de Barcelona, i dirigida per l'ilustre arqueòlec i historiador català D. Francesc Carreras i Caudi, es indispensable en totes les biblioteques i a tots quants siguin aimants de la cultura catalana.

Els dos quaderns van dedicats a la descripció de la Ciutat de Barcelona, que va fent-se en el volúm en publicació, i que resultarà acabadíssima.

Per lo econòmic de son preu (50 cèntims el quadern) i per el lloable fi que aquesta obra persegueix, la recomanem encarescudament a nostres llegidors i a tots els bons catalans.

Se venen els quaderns, i s'admeten suscripcions a l'obra, en totes les llibreries i a casa del editor D. Albert Martín, Consell de Cent, 140, Barcelona.

Ha mort a Cornellà donya María Martí de Avellana, mare de nostre benvolgut amic i suscriptor D. Pere Avellana, de la mateixa població.

Torres — Imprenta — Gerona

XACOLATES

JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a menjar-lo crú

Gran assortit en pastilles: Napolitans a la crema, Desdejunis, Croquetes. Pastilles Fines i altres classes.
Selecte assortit de **bombóns** a la altura de les millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran reconstituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats sens eaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona.

Telefon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Força, 8, 1er.-Girona
Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard

de 24 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores; estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuïtats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca**NO EQUIVOCAR-SE**

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d'aparells per a corretgir les deformitats del còs humà.

Especialitat i grans existències en**Braguers i Faixes ventrals**

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesc Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

NO MES PANALLONS!

S'eviten i curen amb el tan renomnat

TOPIC NALLTOR

De venda en farmacies i droguereries.

Al engròs: Farmacies ALMEDA i DEULONDER.

Representant:

J. ROTLLANT, Oñar 6. — Girona

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d'hivern

Guants, corbates, camises, tirants**Inmens surtit genres de punt****Impermeables, paraigues, pells****Perfumeria, Quincalla,****Merceria, Optica****SABÓNS***Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d'honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA**Planxat Modern**

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. *Plateria, 30.*La Canestilla de Oro. *Rambla Llibertat*Lluïsa Sureda. *Progrés*Flora Padró. *Rambla Verdaguer.*Enriqueta Pla. *Lorenzana***Tallers: Pujada S. Domingo, 1****SASTRERIA SMART**

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.

Les mes altes novitats en tota temporada

Banco Catalán

Societat Cooperativa de Credit i Estalvi

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Perruqueria

Ciudadans, 16. GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletas — Mocadors de seda